

Programa

Introducció: 1.- Directrius i metodologia per al coneixement de la història antiga hispànica: Ibèria, Hispània, Espanya.- Tèmàtica, problemàtica i estat de la qüestió a tractar.- Anàlisi historiogràfic i bibliogràfic.-

2.- L'anàlisi de les fonts literàries clàssiques més remarcables.- La problemàtica de les fonts materials arqueològiques des de la història..- Història antiga envers la història actual.

3.- Panorama sinòptic de la protohistòria hispànica.- Els inicis del primer mil.leni A.C.: el repartiment del substrat autòcton segons la geografia, toponimia i arqueologia.- Les diferents àrees culturals a Ibèria en el context del segle VI A.C.

4.- Les primeres colonitzacions històriques.- Les columnes d'Heraclès i més enllà de les mateixes.-El coneixement històric segons les fonts clàssiques: Mite i realitat del regne i del país de Tartessos.

5.- El desenvolupament de les colonitzacions mediterrànies a Ibèria.- La influència i els assentaments colonials fenicis.- La contraposició colonial grega.- Semitisme i hel·lenisme: l'estat de la qüestió.

6.- Esl pobles ibers de la Peninsula.- La iberologia.- L'iberisme i la iberització.- La evolució històrica de les societats ibèriques.- La cultura material ibèrica i el seu desenvolupament.- L'estat de la qüestió.

7.- Els pobles i.e.<indoeuropeus> a la Peninsula Ibèrica.- Periodització i àrees d'assentament i d'influència.: Vacceus, vetons, carpetans, lusitans, celtibers.- Evolució històrica i coneixement material.

8.- Les altres àrees culturals prerromanes.- Els pobles meridionals: els turdetans.- Els pobles del nord: dels galaics als bascons.- Iberisme, basco-iberisme: estat de la qüestió.- Els pobles prerromans de les Illes Balears.

9.- Els testimonis de la presència grega a la Peninsula Ibèrica fins la Segona Guerra Púnica.- Anàlisi de les fonts literàries clàssiques.- La inexistència de la colonització grega a Ibèria o l'invent de l'"Hispania Graeca".- El cas d'Empúries.

10.-La presència i la influència cartaginesa a Hispània: les seves consequències.- L'actuació conqueridora dels bàrcides.- Els testimonis arqueològics púnics a Espanya.

11.- La intervenció militar romana a Hispània: les causes.- Els tractats entre Roma i Cartago.- Sagunt.-El desenvolupament de la Segona guerra púnica: D'Empúries a Cadis(218 a 206 A.C.).- Les conseqüències de la desfeta cartaginesa.

12.- La conquesta romana d' Hispània al segle II A.C.: Les fases de la conquesta fins el 19 A.C..- Dels Escipions a Cató.- Les guerres celtibèriques i lusitanes fins la destrucció de Numància.- La conquesta de Galícia i de les Illes Balears.-

13.- La consolidació i la implantació romana a Hispània.- Anàlisi de les fonts literàries i arqueològiques.- L'impacte romà sobre els pobles hispànics: els problemes de resistència i asimilació envers Roma. .- El paper de Semproni Grac, Metel, Sertori i Pompeu.

14.- Hispània i la guerra civil: pompeians i cesarians fins a la batalla de Munda.(45 A.C.): el posicionament dels hispano-ibèrics.-El resultat i les actuacions cesarianes a Hispania.- La romanització i el seu significat.- Els graus de romanització al s.I a.C.

15.- L'època d'August a Hispània.- Les darreres fases de la conquesta romana fins el 19 A.C.: "Hispània pacata".- La organització administrativa, jurídica i econòmica.- Els nuclis urbans i la xarxa viaria.- La numismàtica hispano-romana.

16.- Hispania romana en el segles I i II D.C: el seu paper en el context de l'Imperi.- De la dinastia Julia-clàudia a la Antonina.- Els graus i els efectes de la romanització.- La documentació epigràfica fins la dinastia dels Severs.- De Caracal.la a l'època de l'anarquia militar.

17.- La societat hispano-romana a l'Alt Imperi: els status jurídics i la demografia.- L'evolució dels nuclis urbans.- La implantació econòmica romana.- Les religions i els sincretismes a Hispània.- Avaluació de la cultura material.

18.- Hispania romana en el s.III D.C.: la evolució històrica, els canvis i les crisis polítiques, socials i econòmiques fins a l'època de Dioclecià.- Problemàtica platejada: l'efecte de les invasions franco-alamanyes.

19.- El Baix Imperi a Hispània: des l'època de Dioclecià fins a Constantí.- Les transformacions polítiques socials i econòmiques del món romà: les repercussions a Hispània.- La evolució religiosa.

20.- Hispania desde Constantí a Teodòsi.- Els lligams d'Hispània amb l'Imperi.- Els canvis en els nuclis urbans.- La potenciació del món rural.- Els moviments socials i religiosos: circumcisió, bagaudes, cristianisme i paganisme.

21.-Hispania Tardorromana.- Problemàtica plantejada.- Els canvis i les pervivències des la perspectiva de les fonts literàries i arqueològiques.- Indigenisme i romanització.- El balanç de l'arribada i dels assentaments germànics a Hispània

fins a la formació del regne got de Toledo: ¿Continuitat o trencament?

Breu orientació bibliogràfica.- <H^a antiga ,Espanya, T.Gimeno Fabregat>

- ALARÇAO, E., **Portugal romano**, Verbo, Lisboa
- ARCE, J., **El último siglo de la España romana**, Alianza, Madrid
- BLAZQUEZ,J.M., **La romanización**, 2 vols., Istmo, Madrid.
- BLAZQUEZ, J.M., **Religiones en la España Antigua**, Cátedra, Madrid.
- BLAZQUEZ et alii, **Historia de España Antigua**, 2 vols., Cátedra, Madrid.
- CABO-VIGIL, **Historia de España Alfaguara**, vol I, Alianza, Madrid.
- CARO BAROJA, J. **Los pueblos de España**, 2 vols.,Istmo, Madrid.
- COLLINS,R., **España.Guía arqueológica**, Acento, Madrid.
- DIAZ-PLAJA, F., **La vida cotidiana en la España romana**, Edaf, Madrid.
- FONTES HIPANIAE ANTIQUAE, Barcelona.
- KEAY,S., **Hispania romana**, Ausa, Sabadell.
- MONTEMNEGRO-BLAZQUEZ-SOLANA, **España romana**, Gredos, Madrid.
- ORLANDIS, J. **H^a de España: Epoca visigoda.<4>**,Gredos, Madrid.
- ROLDÁN,J.M., **Itineraria Hispana**, Universidades de Valladolid y Granada, Madrid.
- SANTOS, N., **Textos para la H^a Antigua de la Península Ibérica**, Asturlibros, Oviedo.
- TUÑÓN DE LARA et alii: **H^a de España.Primeras culturas e Hispania romana**, Labor, Barcelona.
- VV.AA., **Conflictos sociales en la Hispania romana**, Akal, Madrid.
- VV.AA, **Els ibèrs,prínceps d'Occident**, Fundació"la Caixa", Barcelona, 1998.
- VILLARONGA, L., **Numismática antigua de Hispania**, Cymys, Barcelona.
- VILLAR,F.:**Indoeuropeos i no indoeuropeos en la Hispania prerromana** , Ed.Universidad de Salamanca, 2000.
- VIVES, J., **Inscripciones latinas de la España romana**, C.S.I.C., Barcelona.